

Obsah

1.....	1
2.....	4
3.....	6
4.....	9
5.....	12
6.....	15
7.....	19

Poznámka k českému vydání

Biblické texty i názvy a zkratky biblických knih přebíráme z Českého liturgického překladu (*Nový zákon*, Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství 2006; *Starý zákon*, Praha: Česká katolická Charita 1978–1986), viz též <http://bible.liturgie.cz>.

Úryvky z papežských dokumentů citujeme podle oficiálních českých vydání, jak jsou uvedena na příslušných místech v poznámkách pod čarou.

Promluvy papeže Františka uvádíme podle překladů zveřejňovaných českou sekcí Vatikánského rozhlasu, odkaz na každý text je uveden vždy v závěru příslušné katecheze pod nadpisem „Další materiály“.

1

Katecheze v rámci přípravy na 10. Světové setkání rodin

Řím, 22.–26. června 2022

„Rodinná láska: Povolání a cesta ke svatosti“

Katecheze č. 1

Povolání a rodina

Povolání od Boha

Pojem „povolání“ je odvozen od slovesa „volat“. Pro každého člověka je prvním Božím povoláním stát se jeho dítětem skrze svátost křtu.

Někteří pokřtění jsou povoláni, aby svůj život odevzdali Bohu skrze zasvěcení se jako kněží nebo řeholní osoby, a jiní jsou povoláni, aby se Pánu odevzdali skrze svátost manželství. Manželský život je tedy také *povolání*, odpovědí na **Boží volání**.

Jméno

Zvyk *oslovovat se navzájem jménem* je v našich rodinách běžný, zvláště pokud je tvoří i děti. Výběr jména dítěti, kterým se pak oslovuje po celý život, je pro rodiče nesmírně důležité rozhodnutí.

Existuje mnoho důvodů, pro které se konkrétní jméno vybere. Někdy je to jméno, které se v rodině dědí po generace, jindy jméno světce, jehož rodiče obzvlášť ctí, anebo jméno osoby, která rodičům

nějak významně zasáhla do života. Pro každého člověka je jméno jakousi *vizítkou*, již se představuje světu. Vlastně už samo o sobě vypovídá o člověku mnohé.

Osamělost

Když se nám stane, že mluvíme s někým, jehož jméno si nevybavujeme, je to známka toho, že jsme se s danou osobou skutečně nepropojili. Největší noční můrou pro člověka je, že na něj nikdo nepamatuje. Pocit osamělosti, který z toho pramení, vychází především z dojmu, že na člověka nikdo nemyslí, nikomu nechybí. Dlouhé období lockdownu, které máme za sebou, se pro mnohé stalo časem extrémní osamělosti – zejména pro starší lidi a pro ty, kdo z nejrůznějších důvodů zažívají obtíže a strádání osamoceneného života.

Jsme povoláni

Zvuk našeho jména zní naším domovem často. Rodiče například na své děti volají, aby je ráno probudili, aby zjistili, kde se jejich potomci zrovna nacházejí, aby je pobídli k plnění povinností a také aby jim projevili svou lásku.

Předstírat, že neslyšíme toho, kdo nás volá, je strategie, kterou všichni velice dobře známe. Odpovídá specifickému postoji nechťtít se s dotyčnou osobou nijak zaplést.

To, že nás *někdo zavolá*, je jasný signál. Někdo ví, že existujeme, a zajímá se o náš život. Toto volání, a tedy pozvání navázat s dotyčným vztah, můžeme buď přijmout, anebo odmítnout.

Bůh nás volá jménem

Úryvek z listu sv. Pavla nám zjevuje, že jsme všichni povoláni, že Bůh Otec zná a povolává každého z nás:

*„On nás spasil a **povolal svým svatým povoláním**, a to ne pro naše skutky, ale z vlastního rozhodnutí a pro milost, kterou nám dal v Kristu Ježíši **před dávnými věky**. Ale to se projevilo teprve nyní, když přišel náš spasitel Kristus Ježíš. On zlomil moc smrti a přinesl nám světlo nepomíjejícího života v evangeliu“ (2 Tim 1,9–10).*

Bůh nás povolal *před dávnými věky*. Lidé nás volají jménem, které nám dali rodiče. **A tímto jménem nás volá také sám Bůh.**

Bible nám na několika místech zřetelně připomíná, že Bůh neustále a různými způsoby lidi zve, aby s ním navázali vztah a přijali ho do svého života. Dnes nás Otec vybízí, abychom následovali Ježíše, protože skrze něj dostáváme život, v němž Kristus přemohl smrt – život, který bez ohledu na všechny těžkosti stojí za to žít, protože vede k životu věčnému. **V síle pocházející od Ducha Svatého můžeme odpovědět na Boží volání, které je pro každého z nás jedinečné.**

Manželství je odpovědí na povolání

Ve svátosti manželství muž a žena odpovídají na povolání, které jim Bůh svěřil. Toto povolání znamená *milovat tak, jak miluje on*.

„Ano“, které si nevěsta a ženich řeknou ve svatební den, naráží den co den na snahu milovat druhého navzdory všem jeho křehkostí a slabostem. Proto každé povolání k lásce může podpírat jedině Kristova milost. To vyžaduje, aby manželé **neustále přijímali milost**, která jim, pokud ji přijímají denně, umožňuje postupně se s houževnatou vytrvalostí a pokornou trpělivostí učit milovat jeden druhého a *milovat tak, jak miluje Ježíš*.

Je potěšující vědět, že navzdory běžným nesnázím a nevyhnutelným těžkým chvílím zůstává Kristova přítomnost zásadní oporou a nedostižnou útěchou. Jeho hlas, zprostředkovaný Slovem, nás na naší cestě nepřestává volat, utěšovat a povzbuzovat.

Doporučujeme, aby si každý našel chvíli, znovu si katechezi přečetl a zamyslel se nad tím, co v jeho srdci konkrétně rezonuje.

Body k diskuzi pro páry/rodiny

*Hledejte Hospodina, když je možné ho najít, vzývejte ho, když je blízko!
Neboť nejsou mé myšlenky myšlenky vaše
ani vaše chování není podobné mému (Iz 55,6.8).*

Boží povolání někdy neodpovídá našim tužbám, myšlenkám a tomu, co se nám zdá správné. Prorok Izaiáš nám říká: *Hledejte Hospodina, vzývejte ho.*

- V páru a se svými dětmi se svěřme, zda jsme v době dospívání přemýšleli nad tím, jaké povolání pro nás Bůh připravil.
- Uvědomovali jsme si, že uzavřít manželství znamená odpovědět na Boží povolání?

Body k diskuzi v rámci společenství

Ve společenství se nad manželstvím zamysleme jako nad povoláním – nad Božím povoláním **stát se svátostí**, a tedy obrazem (nedokonalým, ale skutečným obrazem) jeho lásky.

- Jak můžeme poznat, zda volání, které slyšíme ve svém srdci, skutečně pochází od Boha?
- Zamysleme se nad tím, jak důležité je rozlišovat v zásadních životních rozhodnutích, ale také v drobných výzvách, které k nám Bůh každý den směřuje.

Další materiály

„Manželství, zasvěcený život, kněžství: každé pravé povolání začíná setkáním s Ježíšem.“ Papež František, *Promluva při generální audienci*, 30. srpna 2017 [česky viz <https://www.radiovaticana.cz/clanek.php?id=26286>]

Rodinná láska: Povolání a cesta ke svatosti

Otče svatý,
přicházíme před tebe,
abychom tě chválili
a bychom ti děkovali za velký dar, jímž je rodina.

Prosíme tě za rodiny posvěcené svátostí manželství.
Dej, aby každý den nově objevovaly přijatou milost
a jako malé domácí církve dokázaly vydávat svědectví
o tvé přítomnosti
a o lásce, kterou Kristus miluje církvev.

Prosíme tě za rodiny zakoušející nesnáze a bolest
pro nemoc či trápení, která znáš ty sám.
Podpírej tyto rodiny a pomáhej jim vidět
cestu svatosti, na niž je voláš,
aby směly zakusit tvé nekonečné milosrdenství
a hledat nové způsoby, jak růst v lásce.

Prosíme tě za děti a mladé lidi:
ať se s tebou setkají a radostně odpovědí na povolání,
které jsi pro ně připravil.

Prosíme za rodiče a prarodiče:
ať nezapomínají,
že v péči o děti, které jim po tělesné i duchovní stránce světil,

jsou znamením Božího otcovství i mateřství.

A prosíme také za zkušenost bratrství,
kterou rodiny mohou dát celému světu.

Pane, dej, ať každá rodina
může v církvi žít své vlastní povolání ke svatosti
jako výzvu stát se učedníky – misionáři
ve službě životu a pokoji
ve společenství s kněžími
i lidmi všech ostatních životních stavů.

Žehnej Světovému setkání rodin.

Amen.

(Oficiální modlitba k 10. Světovému setkání rodin, 22.–26. června 2022)

2

Katecheze v rámci přípravy na 10. Světové setkání rodin

Řím, 22.–26. června 2022

„Povolání ke svatosti“

Katecheze č. 2

Povolání ke svatosti

Bůh nás vyvolil, abychom se stali svatými

Jaké je povolání naší rodiny? Svatý Pavel, kterého Pán povolal k radikálnímu životnímu obrácení (srov. Sk 9,1–28), mohl odpovědět takto:

„Bud' pochválen Bůh [...] Vždyť v něm si nás vyvolil ještě před stvořením světa, abychom byli před ním svatí a neposkvrnění v lásce“ (Ef 1,3–4).

Rodina vzniká z rozhodnutí muže a ženy začít vést společný život za podpory Kristovy milosti. Jejich manželský život je plný novinek i otázek, se kterými se musí vyrovnat, a stává se pro ně tím, co připomíná i svatební obřad: *novou cestou k jejich posvěcení*, a tedy privilegovanou *cestou ke svatosti*.

Stejně tak se rodinný život, protkaný vztahy, které jsou někdy komplikované a ne vždy snadné, stává zvláště vhodným a příznivým prostředím pro rozjímání o působení Božího Ducha, který může obrátit lidské srdce, změnit jeho postoj a uschnout rodinné příslušníky, aby dokázali *milovat tak, jak miluje Kristus*.

Svatost: povolání pro všechny

„Protože já jsem Hospodin, váš Bůh. Posvěťte se a buďte svatí, neboť já jsem svatý“ (Lv 11,44).

Papež František ve své apoštolské exhortaci *Gaudete et exsultate*,¹ třetí za jeho pontifikátu, každého člověka vybízí, aby odpověděl na vlastní povolání ke svatosti. **Bůh** nevolá člověka anonymně a všeobecně, nýbrž **každému adresuje osobní povolání**.

Zamysleme se nad některými myšlenkami, v nichž Svatý otec jasně vyzývá, abychom se nebáli přijmout osobní povolání ke svatosti.

¹ Český překlad viz papež František, *Gaudete et exsultate*, Paulínky, Praha 2018.

„Rád pozoruji svatost přítomnou v trpělivosti Božího lidu: v rodičích, kteří s tolikerou láskou vychovávají své děti, v mužích a ženách, kteří pracují, aby si vydělali na chléb, v nemocných lidech [...] Častokrát je to **svatost**, která na nás čeká ‚u našich dveří‘, **svatost těch, kteří žijí vedle nás a kteří jsou odrazem Boží přítomnosti**. Můžeme jim říkat ‚střední třída svatosti‘“ (Gaudete et exsultate, č. 7).

„**Všechny věřící křesťany**, vybavené v každém povolání a stavu tolika a tak velikými prostředky spásy, **volá Pán** – každého jeho vlastní cestou – k dokonalé **svatosti**, jako je dokonalý sám Otec“ (Gaudete et exsultate, č. 10).

„**Každého jeho vlastní cestou**, [...] Důležité je, aby **každý věřící rozpoznal svou cestu a vydal ze sebe to nejlepší**, to osobní, co do něj Bůh vložil (srov. 1 Kor 12,7), a neunavoval se úsilím napodobovat něco, co mu není určeno“ (Gaudete et exsultate, č. 11).

„K tomu, abychom byli svatí, nemusíme být biskupy, kněžími, řeholnicemi nebo řeholníky. Mnohdy jsme v pokušení myslet si, že svatost je vyhrazena jen těm, kdo mají možnost vzdálit se běžným zaměstnáním, aby mohli věnovat hodně času modlitbě. Ale tak to není. **Všichni jsme povoláni k tomu, abychom byli svatí tím, že budeme žít v lásce a že každý budeme vydávat svědectví v každodenním zaměstnání tam, kde se nacházíme**. [...] Žiješ v manželství? Bud' svatá nebo svatý tím, že miluješ a pečuješ o svého manžela nebo manželku tak, jako to Kristus činí s církví. Chodíš do zaměstnání? Bud' svatá nebo svatý poctivou a pečlivou prací ve službě bratřím a sestrám. Jsi otec nebo matka, babička nebo dědeček? Bud' svatá nebo svatý tím, že trpělivě učíš děti následovat Ježíše“ (Gaudete et exsultate, č. 14).

„**Tato svatost**, k níž tě Pán volá, **roste postupně skrze drobné úkony**“ (Gaudete et exsultate, č. 16).

„Přál bych si, **abys poznal to slovo**, to Ježíšovo poselství, které **Bůh touží říct světu tvým životem**. [...] **Pán ho dovede k naplnění i přes tvé omyly a negativní stránky**, jen když nesejdeš z cesty lásky a zůstaneš stále otevřený jeho nadpřirozenému působení, které očisťuje a osvěcuje“ (Gaudete et exsultate, č. 24).

Cestu ke svatosti vhodnou pro každý věk a životní stav nám mohou ukázat děti, dospívající, mladí lidé, vdovci i manželské páry z dávné i nedávné minulosti: připomeňme si třeba malou Lauru Vicuňu, která se stala svatou ve dvanácti letech, mladíka Piera Giorgia Frassatiho nebo svaté rodiče Terezie z Lisieux. Tato myšlenka „svatých vedle našich dveří“ je nám velmi blízká a můžeme se s ní ztotožnit. Nepotkáváme některé z nich také my?

Doporučujeme, aby si každý našel chvíli, znovu si katechezi přečetl a zamyslel se nad tím, co v jeho srdci konkrétně rezonuje.

Body k diskuzi pro páry/rodiny

- Stát se svatým „každý po svém“: to je Boží výzva, abychom se stali tou nejlepší verzí sebe samých. Jaké zvláštní dary mi Bůh dal?
- Bůh nás „vede, abychom se stali svatými“: Kdy jsem na této cestě ke svatosti cítil vedení?
- Vzpomenu si na nějaké události, setkání nebo příležitosti, které mně nebo mé rodině pomohly se zlepšit?

Body k diskuzi v rámci společenství

- Každý člověk může svým životem předat světu určité poselství, které mu Pán svěřil.
- Každý člověk by se měl zamyslet nad těmi, s nimiž tráví čas: Jaké poselství mi Bůh skrze tyto lidi předává?

- Přemýšlejme o tom, co jsme zažili v poslední době: podělme se prostě o to, s jakými Pánovými „posly“ jsme se setkali.

Další materiály

Papež František a svatost, výzva pro všechny, ne jen pro „superhrdiny“ [italsky, viz <https://www.vaticannews.va/it/papa/news/2018-04/il-papa-e-la-santita--una-chiamata-per-tutti-non-per-supereroi-.html>]

Rodinná láska: Povolání a cesta ke svatosti

Otče svatý,
přicházíme před tebe,
abychom tě chválili
a bychom ti děkovali za velký dar, jímž je rodina.

Prosíme tě za rodiny posvěcené svátostí manželství.
Dej, aby každý den nově objevovaly přijatou milost
a jako malé domácí církve dokázaly vydávat svědectví
o tvé přítomnosti
a o lásce, kterou Kristus miluje církev.

Prosíme tě za rodiny zakoušející nesnáze a bolest
pro nemoc či trápení, která znáš ty sám.
Podpírej tyto rodiny a pomáhej jim vidět
cestu svatosti, na niž je voláš,
aby směly zakusit tvé nekonečné milosrdenství
a hledat nové způsoby, jak růst v lásce.

Prosíme tě za děti a mladé lidi:
ať se s tebou setkají a radostně odpovědí na povolání,
které jsi pro ně připravil.
Prosíme za rodiče a prarodiče:
ať nezapomínají,
že v péči o děti, které jim po tělesné i duchovní stránce svěřil,
jsou znamením Božího otcovství i mateřství.
A prosíme také za zkušenost bratrství,
kterou rodiny mohou dát celému světu.

Pane, dej, ať každá rodina
může v církvi žít své vlastní povolání ke svatosti
jako výzvu stát se učedníky – misionáři
ve službě životu a pokoji
ve společenství s kněžími
i lidmi všech ostatních životních stavů.

Žehnej Světovému setkání rodin.
Amen.

(Oficiální modlitba k 10. Světovému setkání rodin, 22.–26. června 2022)

Řím, 22.–26. června 2022

„Nazaret: láska at' je normou“

Katecheze č. 3

Nazaret: láska at' je normou

Nazaretská pokora

Při pohledu na Ježíšovu rodinu, Josefa a Marii, může každá rodina znovu objevit své vlastní povolání a o něco lépe porozumět sama sobě, lépe se zorientovat na životní cestě a pocítit, že ji přitahuje radost evangelia.

Je důležité nezapomínat, že Boží Syn, který se stal člověkem, po mnoho let žil v normální a skromné lidské rodině. A právě do skromných a obyčejných skutečností se Pán touží zapojit a zůstat v nich.

Naše skromné, obyčejné bytí se může po vzoru maličkého Nazareta – „nepatrné vesničky tvořené dílnou a pár domy“² – stát místem, které Bůh vyvolil pro svého Syna Ježíše, aby v něm přebýval. Nikdo se nemá cítit z tohoto velkého a úžasného daru vyloučen!

Ježíš se narodil v rodině. „Ježíšovou cestou byla rodina. [...] Každá křesťanská rodina může v své řadě přijímat Ježíše, naslouchat mu, mluvit s ním, opatrovat ho, chránit ho a spolu s ním růst a tak zlepšovat svět. [...] Pokaždé když nějaká rodina uchovává toto tajemství, byť na periferii světa, působí tajemství Božího Syna, tajemství Ježíše, který nás přichází spasit.“³

„Když vykonali všechno podle Zákona Páně, vrátili se do Galileje do svého města Nazareta. Dítě rostlo a sílilo, bylo plné moudrosti a milost Boží byla s ním. Jeho rodiče putovali každý rok do Jeruzaléma na velikonoční svátky. Když mu bylo dvanáct let, vydali se tam na svátky jako obvykle. A když ukončili sváteční dny a vraceli se domů, zůstal chlapec Ježíš v Jeruzalémě, a jeho rodiče to nezpозorovali. V domnění, že je ve skupině poutníků, ušli den cesty; teprve potom ho hledali mezi příbuznými a známými. Když ho nenašli, vrátili se do Jeruzaléma a hledali ho. Po třech dnech ho našli v chrámě, jak sedí uprostřed učitelů, poslouchá je a dává jim otázky. Všichni, kdo ho slyšeli, žasli nad jeho chápavostí a nad jeho odpověďmi. Když ho rodiče uviděli, celí se zarazili a jeho matka mu řekla: ‚Dítě, proč jsi nám to udělal? Hle, tvůj otec i já jsme tě s bolestí hledali!‘ Odpověděl jim: ‚Proč jste mě hledali? Nevěděli jste, že já musím být v tom, co je mého Otce?‘ Ale oni nepochopili, co jim tím chtěl říci. Potom se s nimi vydal na zpáteční cestu, šel do Nazareta a poslouchal je. Jeho matka to všechno uchovávala ve svém srdci. Ježíš pak prospíval moudrostí, věkem a oblibou u Boha i u lidí“ (Lk 2,39–52).

V Nazaretu „není řeč o zázracích nebo uzdravení, kázání – žádné tehdy neproněs! Nemluví se o zástupech, které by za ním šly. Zdá se, že v Nazaretu všechno probíhalo ‚normálně‘ podle zvyků zbožné a čínorodé izraelské rodiny. [...] Pracovalo se, matka vařila, pečovala o domácnost. [...] Otec, tesař, pracoval a učil pracovat syna.“⁴

Láska at' je normou

Doba, kdy Ježíš žil v Nazaretě, ve Svaté rodině, **nasvěcuje i život každé naší rodiny novým způsobem**: každodenní rutina všedního dne, zdánlivě nedůležitá a bezvýznamná, se může stát novým způsobem, jak naplnit specifické povolání rodiny: **ukázat, že láska je normální**.

Přemýšlíme o tom někdy?

² Papež František, *Promluva při generální audienci*, Svatopetrské náměstí, 9. září 2015.

³ Papež František, *Promluva při generální audienci*, Svatopetrské náměstí, 17. prosince 2014.

⁴ Tamtéž.

Všechno, co dennodenně prožíváme doma, v práci, ve škole, byť to na první pohled přímo nesouvisí s úkolem předávat víru, je ve skutečnosti náš způsob, jak „činit normálním lásku, a nikoli nenávisť, činit obvyklým vzájemnou pomoc, nikoli lhostejnost či nevraživost“.⁵ Podobně jako během oněch třiceti let v Nazaretě se to může dít také v našich vlastních rodinách a v prostředí, kde žijeme.

Vytvořit prostor pro Ježíše

Naplnit své povolání a učinit z lásky normu lze jedině tak, že vytvoříme prostor pro Ježíše. „*Jde o to, abychom se naučili objevovat Ježíše ve tváři druhých, v jejich hlase, v jejich požadavcích*“ (Evangelií gaudium, č. 91).⁶

Naše vztahy jsou vždy vhodnou a příznivou příležitostí, jak prožívat svůj vztah s Kristem: představují možnost, jak se můžeme setkat s *jeho tváří, jeho hlasem, jeho požadavky*.

Když se láska stane normou, **může každá z našich rodin přispět světu nenahraditelným způsobem**, abychom mohli růst ve skutečné lásce a nefalšované solidaritě.

Žádná jiná škola nemůže učit skutečné, pravé, spolehlivé a věrohodné lásce tak, jak to dokáže rodina.

Doporučujeme, aby si každý našel chvíli, znovu si katechezi přečetl a zamyslel se nad tím, co v jeho srdci konkrétně rezonuje.

Body k diskuzi pro páry/rodiny

- Jak ve své rodině můžeme „učinit lásku normou“?
- Jak ve své rodině můžeme „vytvořit prostor pro Ježíše“?

Body k diskuzi v rámci společenství

- „Každá z našich rodin může světu přispět nenahraditelným způsobem“: šířit kolem sebe „vůni“ Ježíšovy lásky.
- Rodina je proto v našem společenství základním „aktérem“. Jak můžeme posílit přítomnost každé rodiny?

Další materiály

Papež František, *Evangelií gaudium* [česky vydalo nakl. Paulínky, Praha 2014, viz též https://www.paulinky.cz/_d/01/struct/Radost-evangelia.pdf]

Papež František, *Promluva při generální audienci*, 17. prosince 2014 [česky viz <https://www.radiovaticana.cz/clanek.php?id=21233>]

Papež František, *Promluva při generální audienci*, 9. září 2015 [česky viz <https://www.radiovaticana.cz/clanek.php?id=22372>]

Rodinná láska: Povolání a cesta ke svatosti

Otče svatý,
přicházíme před tebe,

⁵ Tamtéž.

⁶ Český překlad viz papež František, *Evangelií gaudium*, Paulínky, Praha 2014.

abychom tě chválili
a abychom ti děkovali za velký dar, jímž je rodina.

Prosíme tě za rodiny posvěcené svátostí manželství.
Dej, aby každý den nově objevovaly přijatou milost
a jako malé domácí církve dokázaly vydávat svědectví
o tvé přítomnosti
a o lásce, kterou Kristus miluje církvev.

Prosíme tě za rodiny zakoušející nesnáze a bolest
pro nemoc či trápení, která znáš ty sám.
Podpírej tyto rodiny a pomáhej jim vidět
cestu svatosti, na niž je voláš,
aby směly zakusit tvé nekonečné milosrdenství
a hledat nové způsoby, jak růst v lásce.

Prosíme tě za děti a mladé lidi:
ať se s tebou setkají a radostně odpovědí na povolání,
které jsi pro ně připravil.
Prosíme za rodiče a prarodiče:
ať nezapomínají,
že v péči o děti, kteréš jim po tělesné i duchovní stránce svěřil,
jsou znamením Božího otcovství i mateřství.
A prosíme také za zkušenost bratrství,
kterou rodiny mohou dát celému světu.

Pane, dej, ať každá rodina
může v církvi žít své vlastní povolání ke svatosti
jako výzvu stát se učedníky – misionáři
ve službě životu a pokoji
ve společenství s kněžími
i lidmi všech ostatních životních stavů.

Žehnej Světovému setkání rodin.
Amen.

(Oficiální modlitba k 10. Světovému setkání rodin, 22.–26. června 2022)

4

Katecheze v rámci přípravy na 10. Světové setkání rodin

Řím, 22.–26. června 2022

„Všichni jsme děti, všichni jsme bratři a sestry“

Katecheze č. 4

Všichni jsme děti, všichni jsme bratři a sestry

V rodině existují různé role, ale všechny nás spojuje společná identita: všichni jsme děti! Nikdo si nevybírání, zda se narodí. Každý z nás vděčí za svou existenci a za svůj život matce a otci. Život si nemůžeme dát sami, můžeme ho pouze přijmout.

Život je tajemství, které před námi zazáří, když se narodí dítě a my je poprvé spatříme na vlastní oči: v tu chvíli nás přemůže něco nesmírného. To děťátko je, které na nás závisí jen zčásti a které jsme začali milovat ještě dříve, než jsme je poznali, dokladem tajemství života.

Všichni se navzájem potřebujeme

Když jsou děti maličké, potřebují nás. Na nás závisí jejich každodenní život: jídlo, oblečení, péče o tělo i komunikace, od nás se učí, jak žít ve světě. Avšak i v dospělém věku má každý z nás zkušenost, že jsme na něčem a na někom závislí. Stále potřebujeme pomoc, lásku a odpuštění!

Co se za touto pravdou skrývá?

Milován před narozením

Bůh Otec každého z nás viděl jako jedinečnou bytost a miloval nás už před narozením.

„Dříve než jsem tě utvořil v lůně, znal jsem tě; dříve než jsi vyšel z mateřského života, posvětil jsem tě“ (Jer 1,5).

Závislost, která charakterizuje náš příchod na svět, nám sděluje, že nás někdo miloval jako první, že po nás toužil a že naši rodiče byli otevření přijmout náš život jako dar.

Mučivý pocit, že nás **nikdo nepotřebuje**, nás trápí. A to i v takových situacích, kdy nás jako děti nevybrali do týmu nebo nás vyvolali až úplně nakonec – cítíme se odstrčení.

Pokud ale pomyslíme na to, že **jsme celou dobu vyvolení a povolání**, pak nás vědomí toho, že přebýváme v Božím srdci, zbavuje úzkosti a ujišťuje nás, že **jsme celou dobu zakořeněni v lásce, která je „dříve“ než všechno ostatní.**

„Zde pramení také hloubka lidské zkušenosti být synem či dcerou, která nám umožňuje objevit nezištnou dimenzi lásky, jež nás nepřestává udivovat. Je to krása toho, že jsme milováni dříve. Děti jsou milovány, ještě než přijdou.“⁷

Nevybrali jsme si sami sebe, ale byli jsme vybráni. To nám naznačuje, že nezbytnou podmínkou pro vstup do Božího království je „*nepovažovat se za soběstačné, ale uznávat, že potřebujeme pomoc, lásku a odpuštění*“,⁸ což jsou skutečnosti, které nám děti – a zvláště ty nejmenší – stále připomínají.

Život v bratrství

Rodina je první místo, kde se učíme žít bratrství, k němuž jsme coby děti jednoho Otce byli všichni povoláni.

„V rodině mezi sourozenci se člověk učí mezilidskému soužití, tomu, jak se má žít ve společnosti. Možná si toho nejsme vždy vědomi, ale právě rodina nás uvádí do bratrství ve světě! Zakusíme-li toto počáteční bratrství, živéné láskou a rodinnou výchovou, rozšíří se tento bratrský styl jako příslib na celou společnost a vztahy mezi národy. Požehnání, kterým Bůh v Ježíši Kristu zahrnuje bratrský svazek, toto pouto rozšiřuje nepředstavitelným způsobem a uschopňuje ho, aby překonalo jakýkoliv rozdíl mezi národy, jazyky, kulturami, a dokonce i náboženstvími. [...] Ostatně dějiny nám dostatečně ukázaly, že svoboda a rovnost bez bratrství mohou překypovat individualismem, konformismem a osobním zájmem.“⁹

Doporučujeme, aby si každý našel chvíli, znovu si katechezi přečetl a zamyslel se nad tím, co v jeho srdci konkrétně rezonuje.

⁷ Papež František, *Promluva při generální audienci*, Svatopetrské náměstí, 11. února 2015.

⁸ Papež František, *Promluva při generální audienci*, Svatopetrské náměstí, 18. března 2015.

⁹ Papež František, *Promluva při generální audienci*, Svatopetrské náměstí, 18. února 2015.

Body k diskuzi pro páry/rodiny

Každý člověk vždy potřebuje pomoc, lásku a odpuštění!

- Jak se cítíme, když nám někdo pomáhá, miluje nás, odpouští nám?
- Kdo nám pomohl, koho milujeme, kdo nám odpustil?
- V srdci každého člověka, se kterým se setkáváme, se skrývá touha po tom, aby se mu dostalo pomoci, lásky a odpuštění. Být druhému člověku nablízku proto může být důležité. Přemýšlejme o tom, co jsme zažili v poslední době: koho jsme udělali šťastným a koho jsme se snažili milovat?

Přijměme výzvu papeže Františka: „*Každý z nás ať v srdci mlčky přemýšlí o svých dětech, pokud je má. A všichni myslíme na svoje rodiče a děkujeme Bohu za dar života.*“¹⁰

Body k diskuzi v rámci společenství

- Děti nás potřebují, aby mohly vyrůst, ale také my potřebujeme druhé.
- Vědomí nebo pocit, že nás *nikdo nepotřebuje, nás trápí*. Co by konkrétně způsobilo, kdybychom mohli zajistit, aby se každý v našem společenství cítil potřebný? Mohli bychom uspořádat přípravné setkání před Světovým setkáním rodin a nabídnout všem možnost zapojit se.
- Přijměme výzvu papeže Františka: „*Mysleme na své bratry a sestry a v tichosti srdce se za ně pomodleme.*“¹¹

Další materiály

Papež František, *Promluva při generální audienci*, 11. února 2015
[česky viz <https://www.radiovaticana.cz/clanek.php?id=21466>]

Papež František, *Promluva při generální audienci*, 18. února 2015
[česky viz <https://www.radiovaticana.cz/clanek.php?id=21498>]

Papež František, *Promluva při generální audienci*, 18. března 2015
[česky viz <https://www.radiovaticana.cz/clanek.php?id=21617>]

Papež František, *Promluva při generální audienci*, 14. října 2015
[česky viz <https://www.radiovaticana.cz/clanek.php?id=22548>]

Rodinná láska: Povolání a cesta ke svatosti

Otče svatý,
přicházíme před tebe,
abychom tě chválili
a abychom ti děkovali za velký dar, jímž je rodina.

Prosíme tě za rodiny posvěcené svátostí manželství.
Dej, aby každý den nově objevovaly přijatou milost
a jako malé domácí církve dokázaly vydávat svědectví
o tvé přítomnosti
a o lásce, kterou Kristus miluje církve.

¹⁰ Papež František, *Promluva při generální audienci*, Svatopetrské náměstí, 11. února 2015.

¹¹ Papež František, *Promluva při generální audienci*, Svatopetrské náměstí, 18. února 2015.

Prosíme tě za rodiny zakoušející nesnáze a bolest
pro nemoc či trápení, která znáš ty sám.
Podpírej tyto rodiny a pomáhej jim vidět
cestu svatosti, na niž je voláš,
aby směly zakusit tvé nekonečné milosrdenství
a hledat nové způsoby, jak růst v lásce.

Prosíme tě za děti a mladé lidi:
ať se s tebou setkají a radostně odpovědí na povolání,
které jsi pro ně připravil.

Prosíme za rodiče a prarodiče:
ať nezapomínají,
že v péči o děti, které jim po tělesné i duchovní stránce svěřil,
jsou znamením Božího otcovství i mateřství.

A prosíme také za zkušenost bratrství,
kterou rodiny mohou dát celému světu.

Pane, dej, ať každá rodina
může v církvi žít své vlastní povolání ke svatosti
jako výzvu stát se učedníky – misionáři
ve službě životu a pokoji
ve společenství s kněžími
i lidmi všech ostatních životních stavů.

Žehnej Světovému setkání rodin.
Amen.

(Oficiální modlitba k 10. Světovému setkání rodin, 22.–26. června 2022)

5

Katecheze v rámci přípravy na 10. Světové setkání rodin

Řím, 22.–26. června 2022

„Otcové a matky“

Katecheze č. 5

Otcové a matky

Plodná síla lásky

Cesta, kterou otec nebo matka kráčejí ke svatosti, zahrnuje růst jejich vzájemné lásky a také lásky, kterou věnují svým dětem.

Stát se otcem nebo matkou je nesmírně krásné a působivé povolání. Spočívá v tom, že s Bohem **sdílíme sílu lásky, která plodí život** v těle i v duchu. Toto povolání trvá po celý život a za všech okolností. Láska mezi mužem a ženou je vždy plodná, i když děti nepřijdou nebo když rodiče zestárnou. Manželé skutečně mohou vždy „rodit“ Boží děti.

Milosrdná a milostivá láska

V knize Exodus čteme, že poté, co se židovský lid klaněl zlatému teleti, zjevil Hospodin Mojžíšovi kvalitu své lásky:

*„Tu sestoupil Hospodin v oblaku, Mojžíš se tam vedle něho postavil a vzýval Hospodinovo jméno. Potom Hospodin prošel kolem něho a zvolal: ‚Hospodin, Hospodin, Bůh **milosrdný a milostivý,***

shovívavý, velmi laskavý a věrný! Prokazuje lásku tisícům, odpouští vinu, přestoupení a hříchy“ (Ex 34,5-7).

Zamysleme se nad těmito dvěma slovy: *milosrdný* a *milostivý*. V hebrejštině znějí *racham* a *chesed*. Obě znamenají lásku a milosrdenství, ale s důležitými rozdíly, které nám pomohou nahlédnout, jaká cesta ke svatosti vede skrze lásku otce a matky.

Chesed se ve Starém zákoně jako výraz pro milosrdenství a lásku používá nejčastěji. Označuje něhu zahrnující věrnost, jistotu, iniciativu a důvěru, potvrzuje a doprovází, neopouští, zůstává pevná a přináší ujištění.

Racham pochází z *rechem*, což v hebrejštině označuje lůno – místo, kde se formuje a roste život dítěte: je to láska, která utváří tělo, uchovává, chrání a vyživuje, vítá existenci druhého člověka.

Zjevují se nám tak dva rozměry Boží lásky: jeden je otcovský – mužský a druhý je mateřský – ženský. Mužská láska je prodchnuta něžnou, ale mocnou, akceschopnou energií. Ženská láska naopak vytváří, buduje a vyživuje z niterného pouta. Matka a otec jsou pro své děti zhmotněním takové lásky.

*„Hospodin je milosrdný a milostivý, shovívavý a nadmíru dobrotivý. Nechce se přít ustavičně ani se hněvat navěky. Nejedná s námi podle našich hříchů ani podle našich vin nám neodplácí. **Jak vysoko je nebe nad zemí, tak je velká jeho láska k těm, kdo se ho bojí. Jak vzdálen je východ od západu, tak vzdaluje od nás naše nepravosti. Jako se smilovává otec nad syny, tak se smilovává Hospodin nad těmi, kdo se ho bojí. Neboť on ví, z čeho jsme utvořeni, má v paměti, že jsme jen prach**“ (Žl 103,8-14).*

Láska otce a matky, kteří přijímají své povolání ke svatosti, jde tak daleko, že koná skutky, kterých je schopen jedině Bůh: **tvoří a odpouští**.

Ve Starém zákoně jsou totiž dvě činnosti vyhrazeny jedině Bohu: „stvoření“ (hebrejský kořen *b-r-*) a „odpuštění“ (hebr. kořen *s-l-ch*).

Vždy když otec a matka přijmou život a pečují o něj, a vždy když si navzájem odpustí a pokračují v nastoupené cestě, **snášejí nebe na zemi**. V tu chvíli v nich totiž působí Duch Svatý.

*„První nutností je tedy **přítomnost otce v rodině**. Aby byl nablízku manželce, sdílel všechno: radosti i bolesti, námahy a naděje. Aby byl nablízku dětem, když vyrůstají, hrají si a snaží se, když jsou lehkovážné a úzkostlivé, když jsou povídavé a jsou zamklé, když se osmělují a obávají, když udělají chybný krok a nalézají novou cestu. Otec musí být přítomný vždycky. Být přítomný však neznamena být kontrolorem, protože otcové, kteří příliš kontrolují, dusí děti a brzdi jejich růst. [...] Dobrý otec **umí čekat a odpouštět** z hloubi srdce. Umí zajisté i rázně napomenout. Není otcem slabým, povolným a sentimentálním. Otec, který **umí napomenout, aniž by odradil**, dovede také neúnavně chránit.“¹²*

*„Být matkou neznamena jenom přivést dítě na svět, nýbrž je to také životní volba. Co volí matka? Jaká je volba matky? Životní volbou matky je **darovat život**. A to je velkolepé, to je krásné! Společnost bez matek by byla nelidská, protože matky dovedou vždycky, i v nejhrošších momentech, dosvědčovat **něhu, oddanost, mravní sílu**. Matky často předávají také nejhlubší smysl náboženské praxe. V prvních modlitbách, v prvních úkonech zbožnosti, které se dítě naučí, je vepsána hodnota víry v život lidské bytosti. Je to poselství, které věřící matky umějí předávat bez velkého vysvětlování. To přijde potom, avšak zárodek víry spočívá v oněch prvních nejdrahocennějších momentech. Bez matek by nejenom nebyli noví věřící, ale víra by také ztratila značnou část své jednoduché a hluboké vroucnosti.“¹³*

¹² Papež František, *Promluva při generální audienci*, Svatopetrské náměstí, 4. února 2015.

¹³ Papež František, *Promluva při generální audienci*, Svatopetrské náměstí, 7. ledna 2015.

Doporučujeme, aby si každý našel chvíli, znovu si katechezi přečetl a zamyslel se nad tím, co v jeho srdci konkrétně rezonuje.

Body k diskuzi pro páry/rodiny a v rámci společenství

- Přečtěme si znovu slova papeže Františka a zamysleme se nad tím, jak se nám daří být otcem nebo matkou.
- Láska manželského páru přináší ovoce také v tom, že „rodí“ Boží děti, že jsou duchovním otcem a matkou vlastních dětí i každého člověka, kterého potkají, a předávají jim něžnou, přívětivou, pevnou a jistou lásku Boha Otce. Které duchovní děti nám Bůh svěřuje v tomto okamžiku našeho života?

Další materiály

Papež František, *Promluva při generální audienci*, 7. ledna 2015
[česky viz <https://www.radiovaticana.cz/clanek.php?id=21313>]

Papež František, *Promluva při generální audienci*, 4. února 2015
[česky viz <https://www.radiovaticana.cz/clanek.php?id=21430>]

Rodinná láska: Povolání a cesta ke svatosti

Otče svatý,
přicházíme před tebe,
abychom tě chválili
a bychom ti děkovali za velký dar, jímž je rodina.

Prosíme tě za rodiny posvěcené svátostí manželství.
Dej, aby každý den nově objevovaly přijatou milost
a jako malé domácí církve dokázaly vydávat svědectví
o tvé přítomnosti
a o lásce, kterou Kristus miluje církvev.

Prosíme tě za rodiny zakoušející nesnáze a bolest
pro nemoc či trápení, která znáš ty sám.
Podpírej tyto rodiny a pomáhej jim vidět
cestu svatosti, na niž je voláš,
aby směly zakusit tvé nekonečné milosrdenství
a hledat nové způsoby, jak růst v lásce.

Prosíme tě za děti a mladé lidi:
ať se s tebou setkají a radostně odpovědí na povolání,
které jsi pro ně připravil.

Prosíme za rodiče a prarodiče:

ať nezapomínají,
že v péči o děti, které jsi jim po tělesné i duchovní stránce svěřil,
jsou znamením Božího otcovství i mateřství.
A prosíme také za zkušenost bratrství,
kterou rodiny mohou dát celému světu.

Pane, dej, ať každá rodina
může v církvi žít své vlastní povolání ke svatosti
jako výzvu stát se učedníky – misionáři
ve službě životu a pokoji

ve společenství s kněžími
i lidmi všech ostatních životních stavů.

Žehnej Světovému setkání rodin.

Amen.

(Oficiální modlitba k 10. Světovému setkání rodin, 22.–26. června 2022)

6

Katecheze v rámci přípravy na 10. Světové setkání rodin

Řím, 22.–26. června 2022

„Prarodiče a senioři“

Katecheze č. 6

Prarodiče a senioři

Také prarodiče a staří lidé jsou součástí našich rodin.

V současném světě převládá *skartační kultura*, v níž mají lidé sklon považovat seniory za nedůležité, nebo dokonce pro společnost bezvýznamné. **Stáří je ale naopak novou příležitostí odpovědět na Boží volání.** Je to bezpochyby odpověď nová, jiná, a v některých ohledech dokonce dospělejší a zralejší.

Povolání k lásce nám Bůh adresuje v každé fázi našeho života. To znamená, že prarodiče a staří lidé jsou povoláni prožívat milost svého vztahu s Pánem také prostřednictvím vztahů se svými potomky, s vnoučaty – mladými lidmi, dospívajícími a také dětmi.

Odpověď na tuto výzvu se rozvíjí dvěma směry: jeden je dán tím, **co senioři mohou nabídnout druhým** skrze svou zkušenost, trpělivost a moudrost, a ten druhý je dán tím, **co mohou od druhých přijmout** ve své křehkosti, slabosti a nouzi.

Staří lidé tak nabízejí sobě i těm, kteří s nimi přicházejí do styku, novou příležitost ke skutečnému a zralému lidskému rozvoji.

Stárnutí je obtížné

Nemůžeme skrývat, jak obtížné je blížit se seniorskému věku. Pro některé je to zkušenost překypující hořkostí a smutkem, zejména je-li spojena s nemocemi nebo obtížemi, které ztěžují vykonávání běžných a dříve běžně prováděných činností.

Někdy je období stáří poznamenáno smutkem ze ztráty partnera, s nímž člověk strávil značnou část života.

V jistém smyslu lze i období stáří, charakterizované skromnými a prostými každodenními událostmi prožívanými ve skrytosti, tichosti a ve stavu zdánlivé bezvýznamnosti pro dějiny světa, přirovnat k životu Svaté rodiny z Nazareta.

Stáří je také obdobím, kdy sílí touha starých lidí po modlitbě a dialogu s Bohem, protože jsou méně samostatní a vyžadují stále více péče. Je to nepochybně privilegovaný a příhodný čas *milosti a svatosti*.

„Těmi staršími jsme my“

„Církev se nemůže a nechce přizpůsobovat mentalitě nevšímavosti, a tím méně lhostejnosti a pohrdání vůči stáří. Musíme probouzet kolektivní smysl vděčnosti, vážnosti, přívětivosti, aby se staří lidé mohli cítit součástí své komunity. Staří jsou muži a ženy, otcové a matky, kteří byli před námi na

stejně cestě, ve stejném domě a v našem každodenním boji o důstojný život. Jsou to muži a ženy, od nichž jsme dostali mnohé. Starý člověk není vetřelec. Staří jsme všichni, dříve či později, ale nevyhnutelně, i když o tom nepřemýšlíme. A pokud se nenaučíme zacházet se starými dobře, bude se pak s námi jednat stejně.“¹⁴

Stáří: čas milosti a poslání

„**Pán nás nikdy neskartuje.** Volá nás, abychom jej následovali v každém věku. Také **stáří obsahuje milost a poslání**, opravdové Pánovo povolání. Stáří je povoláním. Ještě nenastal čas ‚složit vesla do lodky‘. Toto životní období se od těch předchozích nepochybně liší. Musíme jej také trochu ‚vynalézt‘, protože naše společnosti nejsou připraveny duchovně ani morálně přiznat této životní etapě její plnou hodnotu. Kdysi skutečně nebylo normální mít k dispozici čas, dnes mnohem víc. A také křesťanská spiritualita byla poněkud zaskočena. Je třeba věnovat se spiritualitě seniorů. Díky Bohu však nechybějí svědectví světců a světic pokročilého věku.“¹⁵

„Když nadešel den jejich očišťování podle Mojžíšova Zákona, přinesli Ježíše do Jeruzaléma, aby ho představili Pánu, jak je psáno v Zákoně Páně: [...] Tehdy žil v Jeruzalémě jeden člověk, jmenoval se Simeon: byl to člověk spravedlivý a bohabojný, očekával potěšení Izraele a byl v něm Duch Svatý. Od Ducha Svatého mu bylo zjeveno, že neužije smrt, dokud neuvidí Pánova Mesiáše. Z vnuknutí Ducha přišel do chrámu, právě když rodiče přinesli dítě Ježíše, aby s ním vykonalí, co bylo obvyklé podle Zákona. **Vzal si ho do náručí a takto velebil Boha:**

„Nyní můžeš, Pane, propustit svého služebníka podle svého slova v pokoji, neboť moje oči uviděly tvou spásu, kterou jsi připravil pro všechny národy: světlo k osvětlení pohanům a k slávě tvého izraelského lidu.“

Jeho otec i matka byli plni údivu nad slovy, která o něm slyšeli. Simeon jim požehnal a jeho matce Marii prohlásil: „On je ustanoven k pádu a k povstání mnohých v Izraeli a jako znamení, kterému se bude odporovat – i tvou vlastní duší pronikne meč – aby vyšlo najevo smýšlení mnoha srdcí.“ Také tam byla prorokyně Anna, dcera Fanuelova z Aserova kmene. Byla značně pokročilého věku: mladá se vdala a sedm roků žila v manželství, potom sama jako vdova – bylo jí už čtyřiaosmdesát let. Nevycházela z chrámu a sloužila Bohu posty a modlitbami ve dne v noci. Přišla tam právě v tu chvíli, velebila Boha a mluvila o tom dítěti všem, kdo očekávali vykoupení Jeruzaléma“ (Lk 2,22-38).

Básníci modlitby

„Evangelium říká, že [Simeon a Anna] denně s velikou věrností a dlouhé roky očekávali příchod Boha. Chtěli vidět ten den, zachytit znamení, vytušit jeho svítání. Možná už byli také trochu smířeni s tím, že dříve zemřou. Jejich dlouhé čekání trvalo celý život, neměli důležitější závazky než očekávat Pána a modlit se. A když Maria a Josef vešli do chrámu, aby splnili ustanovení Zákona, Simeon a Anna přišli podníceni vnuknutím Ducha Svatého (srov. Lk 2,27). Tíže věku a čekání z nich okamžitě spadla. Rozpoznali Dítě, objevili novou sílu k novému úkolu: vzdát díky a vydat svědectví tomuto Božímu znamení. Simeon pronesl improvizovaný chvalozpěv (srov. Lk 2,29-32), stal se v té chvíli básníkem a Anna se stala první hlasatelkou Ježíše, mluvila o tom dítěti všem, kdo očekávali vykoupení Jeruzaléma“ (Lk 2,38).

Draží prarodiče, draží senioři, vyjděme po stopách těchto mimořádných starců! Staňme se také trochu básníky modlitby, zkusme hledat svoje slova, osvojme si ta, kterým nás učí Boží Slovo. **Modlitba prarodičů a seniorů je pro církev velkým darem!** Je to obrovské bohatství. A velká injekce moudrosti také pro celou lidskou společnost, zejména pro tu, která je příliš zaneprázdněná, schvácená a roztěkaná. Někdo musí zpívat rovněž pro ně a opěvovat Boží znamení, modlit se za ně. [...] Velký

¹⁴ Papež František, *Promluva při generální audienci*, Svatopetrské náměstí, 4. března 2015.

¹⁵ Papež František, *Promluva při generální audienci*, Svatopetrské náměstí, 11. března 2015.

věřící pravoslavné tradice z minulého století, Olivier Clément, říkával: „Civilizace, kde už se nikdo nemodlí, je civilizací, v níž stáří už nemá žádný smysl. A to je děsivé. My potřebujeme především seniory, kteří se modlí, protože k tomu je nám dáno stáří.“¹⁶ Potřebujeme staré lidi, kteří se modlí, protože k tomu nám bylo dáno stáří. Modlitba starých lidí je krásná.“¹⁶

Modlitba k prvnímu Světovému dni prarodičů a seniorů

*Děkuji ti, Pane,
za útěchu tvé přítomnosti:
i v časech osamocení
jsi ty mou nadějí a důvěrou,
jsi mi skálou a útočištěm od mládí!*

*Děkuji ti, že jsi mi dal rodinu
a požehnal mi dlouhým životem.
Děkuji ti za chvíle radosti i těžkostí,
za sny, které se v mém životě již splnily,
i za ty, které mě teprve čekají.
Děkuji ti za tento čas obnovené plodnosti,
ke kterému mě voláš.*

*Dej mi, Pane, více víry,
učiň mě nástrojem svého pokoje,
nauč mě, jak objímat ty, kdo trpí víc než já,
jak nepřestávat snít
a o tvých divcích vyprávět novým generacím.*

*Chraň a ved' papeže Františka a církve,
aby světlo evangelia dosáhlo až na konec světa.
Sešli svého Ducha, Pane, ať obnoví svět,
aby se utišila bouře pandemie,
chudí došli útěchy a skončily války.*

*Podpírej mě v mé slabosti
a pomáhej mi žít naplno
každý okamžik, který mi dáváš,
v jistotě, že ty jsi se mnou po všechny dny
až do konce věků.*

*Amen.*¹⁷

Doporučujeme, aby si každý našel chvíli, znovu si katechezi přečetl a zamyslel se nad tím, co v jeho srdci konkrétně rezonuje.

Body k diskuzi pro páry/rodiny

- Pojdme si společně přečíst poselství papeže Františka prarodičům a seniorům a zamyslet se nad ním [česky viz

¹⁶ Tamtéž.

¹⁷ Český překlad viz <https://www.cirkev.cz/cs/aktuality/210623odpustky-ke-svetovemu-dni-prarodicu-a-starych-lidi>.

https://cbk.blob.core.windows.net/cms/ContentItems/32017_32017/210622-poselstvi-ke-dni-prarodicu-a-senioru-2021-cz-fin.pdf].

- Jako rodina bychom se měli zamyslet nad tím, kterým seniorům bychom poselství papeže Františka mohli nabídnout.

Body k diskuzi v rámci společenství

- Také prarodiče a staré lidi pozvěme a zapojme do příprav a vedení těchto přípravných setkání na Světové setkání rodin.
- Co jako společenství už děláme pro zapojení prarodičů a seniorů? Co ještě udělat můžeme?
- Pustíme se do organizování a zapojme také mládež, abychom starým členům našeho společenství osobně předali poselství papeže Františka.

Další materiály

Papež František, *Promluva při generální audienci*, 4. března 2015

[česky viz <https://www.radiovaticana.cz/clanek.php?id=21560>]

Papež František, *Promluva při generální audienci*, 11. března 2015

[česky viz <https://www.radiovaticana.cz/clanek.php?id=21589>]

Poselství papeže Františka ke Světovému dni prarodičů a seniorů

[česky viz https://cbk.blob.core.windows.net/cms/ContentItems/32017_32017/210622-poselstvi-ke-dni-prarodicu-a-senioru-2021-cz-fin.pdf]

Modlitba ke Světovému dni prarodičů a seniorů

[česky viz <https://www.cirkev.cz/cs/aktuality/210623odpustky-ke-svetovemu-dni-prarodicu-a-starych-lidi>]

Rodinná láska: Povolání a cesta ke svatosti

Otče svatý,
přicházíme před tebe,
abychom tě chválili
a bychom ti děkovali za velký dar, jímž je rodina.

Prosíme tě za rodiny posvěcené svátostí manželství.
Dej, aby každý den nově objevovaly přijatou milost
a jako malé domácí církve dokázaly vydávat svědectví
o tvé přítomnosti
a o lásce, kterou Kristus miluje církve.

Prosíme tě za rodiny zakoušející nesnáze a bolest
pro nemoc či trápení, která znáš ty sám.
Podpírej tyto rodiny a pomáhej jim vidět
cestu svatosti, na niž je voláš,
aby směly zakusit tvé nekonečné milosrdenství
a hledat nové způsoby, jak růst v lásce.

Prosíme tě za děti a mladé lidi:
ať se s tebou setkají a radostně odpovědí na povolání,
které jsi pro ně připravil.

Prosíme za rodiče a prarodiče:
ať nezapomínají,
že v péči o děti, které jim po tělesné i duchovní stránce světil,

jsou znamením Božího otcovství i mateřství.

A prosíme také za zkušenost bratrství,
kterou rodiny mohou dát celému světu.

Pane, dej, ať každá rodina
může v církvi žít své vlastní povolání ke svatosti
jako výzvu stát se učedníky – misionáři
ve službě životu a pokoji
ve společenství s kněžími
i lidmi všech ostatních životních stavů.

Žehnej Světovému setkání rodin.
Amen.

(Oficiální modlitba k 10. Světovému setkání rodin, 22.–26. června 2022)

7

Katecheze v rámci přípravy na 10. Světové setkání rodin

Řím, 22.–26. června 2022

„Dovolíš, děkuji, promiň“

Katecheze č. 7

„Dovolíš, děkuji, promiň“

*„Tato slova otevírají cestu k dobrému životu v rodině, k pokojnému životu. Jsou to jednoduchá slova, ale jejich užití v praxi není tak snadné! Mají v sobě velkou sílu, mají **moc ochránit domov i uprostřed tisíceroých těžkostí a zkoušek**; jejich absence však ponenáhlu působí trhliny, které mohou domovu přivodit i zkázu.“¹⁸*

Jak pozorujeme i z vlastní zkušenosti, život každé rodiny se nevyznačuje jen krásnými a zářivými momenty. Často totiž běžné i dějinné těžkosti a zkoušky rodinný život zatemňují a ztěžují. Někdy proto, že se lidé potýkají s problémy společného života, jindy z toho důvodu, že jejich vztahy nejsou vždy snadné a bezstarostné, a někdy proto, že vztah manželů prochází okamžiky zklamání a frustrace a je poznamenán *„tisíceroými formami znetvoření a poroby, Istivých svodů a ponižující zvůle, včetně těch nejvíce dramatických a násilných“*.¹⁹

K dosažení plnosti lásky je třeba se vydat pomalou a postupnou cestou, která obvykle bývá únavná a náročná a vyžaduje proces růstu, kdy je třeba den co den pokorně a vytrvale přijímat Kristovu milost. Tato milost, o kterou manželé prosí již v den svého sňatku jako o základní prvek svého svazku, je pak jejich hlavní oporou. Jedině s Kristovou pomocí lze skutečně dospět k plné lásce, zřít se nekonečných požadavků, odmítnout snahu ovládat skutečnost ve všech ohledech, vzdát se touhy mít život druhého pod kontrolou. Jedině Bůh má moc učinit „srdce novým a uschopňuje muže i ženu, aby se navzájem milovali, tak jako Kristus miloval nás“ (*Familiaris consortio*, č. 13).²⁰ K povaze lásky

¹⁸ Papež František, *Promluva při generální audienci*, Svatopetrské náměstí, 13. května 2015.

¹⁹ Papež František, *Promluva při generální audienci*, Svatopetrské náměstí, 22. dubna 2015.

²⁰ Český překlad viz Jan Pavel II., encyklika *Familiaris consortio*, Zvon, Praha 1992.

(Krista) vlastně vždy patří překračovat sebe sama, milovat druhého člověka se všemi jeho omezeními a respektovat jeho svobodu.

A jestliže je to zásadní pro každý lidský vztah, pro rodinu je to ještě důležitější: nikdo z nás si nevystačí sám. Naopak, žijeme ve stavu tak křehkém, že neustále potřebujeme podporu v boji s vlastním egem, abychom se snažili jednat obětavě a nacházeli své limity.

Přijetím těchto tří slov – **dovolíš, děkuji a promiň** – dostává každý člen rodiny **možnost své vlastní limity rozpoznat**. Uznání vlastní slabosti vede každého z nás k tomu, abychom nad druhým nechtěli mít moc, ale respektovali ho a nenárokovali si nad ním vlastnictví.

„Dovolíš“, „děkuji“ a „promiň“ jsou tři prostá slova, která nás vedou k tomu, abychom podnikli zcela konkrétní kroky na cestě svatosti a rostli v lásce. Zároveň jsou to slova typická pro postoj Ježíše Krista, který *prosí o dovolení vstoupit*,²¹ neustále *děkuje* Otci a učí nás modlit se slovy „*Odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům*“ (Mt 6,12).

Přijmout, že sami si nevystačíme, a nechat prostor pro druhé nám umožňuje prožívat nejen lásku v rodině, ale také zkušenost víry.

Navíc každý člověk byl někdy za svého života *láskou zraněn*. I v rodině se může stát, že slova, skutky nebo opomenutí *zasadily lásce těžký úder*. Obvykle jde o postoje nebo chování, které se formují mezi rodiči a dětmi, mezi bratry a sestrami, mezi strýci a tetami, mezi prarodiči a vnoučaty a které místo aby lásku projevovaly, ji mohou poškodit, nebo dokonce zabít.

Je také třeba poznamenat, že některá zranění, jako je nemoc a zármutek, se naší kontrole vymykají a působí v nás bezmoc a často hluboké trápení. Tyto zkušenosti se někdy zdají být v rozporu s Božími zaslíbeními a popírají jeho nekonečnou a věčnou lásku. Pokud je ale prožíváme ve víře a otevřenosti vůči druhým, jsou stejně tak příležitostí cítit, že nás Bůh i lidé milují a zajímají se o nás, že jsme předmětem jejich pozornosti.

Jsou to často těžké a bolestné chvíle, které se ale také projevují jako příznivá a výsostná období, kdy nás Pán přichází navštívit, neboť „*Ježíšova láska chtěla uzdravovat a prokazovat dobro. To je vždycky prvořadé*.“²²

Každá z těchto náročných, obtížných a bolestných zkušeností se tak stává konkrétním příkladem naší cesty ke svatosti – příležitostí, která nám nebrání milovat a setrvávat v jeho lásce.

Avšak bez domýšlivosti: křehkost a námaha lidského bytí jsou se životem úzce spjaty a neumožňují snadné a rychlé zkratky k magickým nebo nereálným řešením. Potřebujeme, aby nám druzí pomáhali a také abychom my pomáhali jim.

Uprostřed těchto těžkostí nás provází Duch Svatý a mnohdy tak činí právě skrze členy naší rodiny, naše přátele a lidi, kteří nám projevují svou lásku: vytrvalost lásky je počátkem naděje a pobízí nás k touze, aby se sám Pán projevil jako láska, kterou nejvíce potřebujeme.

„*Polož mě jako pečeť na své srdce,
jako pečeť na své rámě,
neboť silná jako smrt je láska,
nezlomná jako podsvětí je vášeň.
Její výheň je výheň ohně, plamen Hospodinův.
Zátopy vod nemohou uhasit lásku
a proudy řek ji neodplaví*“ (Pís 8,6-7).

Evangelijní víra a láska nejsou řádná životní pojistka ani nás neochrání před utrpením a bolestí, které lidské bytí provázejí. Nezajišťují nám imunitu vůči zlu a těžkostem. Jsou spíše světlem, které náš život

²¹ „Hle, stojím u dveří a klepu. Kdo uslyší můj hlas a otevře dveře, k tomu vejdu a budu jíst u něho a on u mě“ (Zj 3,20).

²² Papež František, *Promluva při generální audienci*, Svatopetrské náměstí, 10. června 2015.

rozjasňuje ve chvílích temnoty a utrpení. Proto se i ty nejbolestivější a nejsmutnější situace, pokud je prožíváme v jednotě s Ježíšem Kristem, mohou stát příležitostí k tomu, abychom pěstovali vzájemné vztahy a rostli ve víře v Boha a v jistotě, že každá událost našeho života skrývá vzácné poklady milosti.

Doporučujeme, aby si každý našel chvíli, znovu si katechezi přečetl a zamyslel se nad tím, co v jeho srdci konkrétně rezonuje.

Body k diskuzi pro páry/rodiny

- Uveďte příklady, kde bychom se mohli v našich rodinách naučit říkat:
 - Dovolíš
 - Děkuji
 - Promiň
- Kdy jsem dnes řekl „dovolíš“, „děkuji“, „promiň“?

Body k diskuzi v rámci společenství

- Dokážeme říkat „dovolíš“, „děkuji“ a „promiň“ ve svém společenství, ve vztazích ke druhým lidem?

Další materiály

Papež František, *Promluva při generální audienci*, 22. dubna 2015
[česky viz <https://www.radiovaticana.cz/clanek.php?id=21775>]

Papež František, *Promluva při generální audienci*, 13. května 2015
[česky viz <https://www.radiovaticana.cz/clanek.php?id=21865>]

Papež František, *Promluva při generální audienci*, 10. června 2015
[česky viz <https://www.radiovaticana.cz/clanek.php?id=21978>]

Rodinná láska: Povolání a cesta ke svatosti

Otče svatý,
přicházíme před tebe,
abychom tě chválili
a abychom ti děkovali za velký dar, jímž je rodina.

Prosíme tě za rodiny posvěcené svátostí manželství.
Dej, aby každý den nově objevovaly přijatou milost
a jako malé domácí církve dokázaly vydávat svědectví
o tvé přítomnosti
a o lásce, kterou Kristus miluje církve.

Prosíme tě za rodiny zakoušející nesnáze a bolest
pro nemoc či trápení, která znáš ty sám.
Podpírej tyto rodiny a pomáhej jim vidět
cestu svatosti, na niž je voláš,

aby směly zakusit tvé nekonečné milosrdenství
a hledat nové způsoby, jak růst v lásce.

Prosíme tě za děti a mladé lidi:
ať se s tebou setkají a radostně odpovědí na povolání,
které jsi pro ně připravil.

Prosíme za rodiče a prarodiče:
ať nezapomínají,
že v péči o děti, kteréš jim po tělesné i duchovní stránce světil,
jsou znamením Božího otcovství i mateřství.

A prosíme také za zkušenost bratrství,
kterou rodiny mohou dát celému světu.

Pane, dej, ať každá rodina
může v církvi žít své vlastní povolání ke svatosti
jako výzvu stát se učedníky – misionáři
ve službě životu a pokoji
ve společenství s kněžími
i lidmi všech ostatních životních stavů.

Žehnej Světovému setkání rodin.

Amen.

(Oficiální modlitba k 10. Světovému setkání rodin, 22.–26. června 2022)